

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Confessarius Quoad examen

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*Ipse tamen
grauiter
peccabit.*

positi in 3. par. quast. 7. dub. 6. numer. 66. & aliorum: nam ad veritatem Sacramenti sufficit materia, forma, & intentio ministri, & actus penitentis cogniti ut peccata, sunt materia sufficiens absolutionis. Peccaret tamen Confessarius absolucendo, sicut & penitens ad illum accedend. (nisi uterque excusaretur bona fide) & ex mala fide penitentis confessio fieret inualida par. 3. tr. 4. ref. 121 p. 4. tr. 4. ref. 201. Et par. 5. tr. 14. ref. 22. Probabile est, quod non teneatur recedere confessione, qui confessus est Confessario plane ignorati, dum modo is sub cofusa ratione peccati, peccato cognouerit, & alias forma & intentione sufficite habuerit. Et apof. & alij par. 11. tr. 4. ref. 10.

*Quid, si
ter audier
dum dor
miat. Et no
integram
confessio
nem exci
piat?*

26 Ad hoc caput pertinet requisitum attentionis. Et quidem Syluester ver. Confessio. quast. 3. & alij docent, quod si Confessarius inter audiendum Confessiones dormiat, vel aliud agens, non intelligat omnia peccata, inualide absoluit: quia iudex priusquam absoluat, debet integrè accusationem percipere. Sed ego teneo cum Layman lib. 4. tract. 6. cap. 9. num. 5. & nouisimè etiam Mercero in 3. par. 9. quast. 9. art. 1. in tali casu valide absolucere: quia absolutio potest essentialiter consistere absque specifica, & integra explicatione peccatorum. Debet autem penitentes peccata non audita in alia Confessione reperere, ut quæ indirectè fuerunt absoluta, directe iterum absoluantur par. 3. tract. 4. ref. 109. Et par. 4. tr. 4. ref. 198.

*Potest in
aliquo casu
Sacerdos
ministranda,
surdus sed
non mutus,
confessiones
audire.*

28 Huc etiam pertinet defectus corporalis Sacerdotis in Confessione ministranda, ut si sit surdus, vel mutus, & cer. Potest autem sacerdos surdus, sed non mutus, aliquando confessionem audire, quando nimirum penitentem urgeter præceptum confitendi, & non adfuerit alius sacerdos; tunc enim teneatur illi confiteri per signa. Ita Hurtado de peniten. disp. 8. diff. 4. par. 5. tract. 6. ref. 19.

CONFESSARIUS
Quoad Examen.

29 PRÆTER condiciones confessarij numeratas, debet confessarius præstare duo vnum ante absolutionem, quod est examen: aliud post illam, & est sigillum, de quo vide infra verb. Sigillum Sacramentale.

*Debet præ
terea con
fessarius
penitentem
examinare
circa mul
ta.
An etiam
de consue
tudinè pec
candi?*

30 Debet igitur confessarius interrogare penitentem ante confessionem, habeatne aliquam excommunicatorem, vel aliquod reservatum, à quo ipse non possit absolucere, si impleuit penitentiam præcedentis confessionis, si adhibuit diligentiam in examine conscientie, & an doleat de peccatis commissis, proponatque, se in posterum non peccaturum. In confessione verò, peccatorum circumstantias, numerum, intentionem, conscientie dictamen, consuetudinem peccandi, & occasiones peccatorum.

31 Porro Ioannes Sancius præf. disput. 9. numero. 6. docuit, confessarium non habere ius interrogandi penitentem de consuetudine peccandi, illumque rubore afficiendi propter peccata iam confessata: quia, quantumvis consuetudine habeat, si tamen contritus sit, & propositum habeat non peccandi, est dignus absolui, & Confessarius tenetur illi absolutionem impendere. Ex quo deducit, quod penitens non tenetur Confessario interroganti de consuetudine, respondere: quia peccata semel confessata non tenentur cum suo dedecore, & rubore repetere. Imò posse illam negare cum æquiocatione. Sed hæc opinio sic probabilis, alij videant. Dicendum igitur est, quod quamuis penitens non teneatur explicare consuetudinem peccandi, nisi oriatur ex occasione proxima, quam vitare tenetur, ut docet Bonacina de Sacramēt. disputat. 5. quast. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 3. numero 22. contra Henric. lib. 5. cap. 8. num. 1. potest nihilominus Confessarius, ad cognoscendum propositum penitentis.

Negat Sancius.

Et penitentem de ea interrogatum non teneri respondere.

Sed dicendum est posse.

nitentis; illum de consuetudine interro-
gate; nam consuetudo peccandi arguit
infirmitatem propositum. Et in tali casu
penitens tenetur illam confiteri, quia
Confessarius iure interrogat, potest
que, si opus sit, consuetudinario abolu-
tionem differre, plus vel minus, ut eius
prudencia dicitur. Ita Valquez in 3.
part. tom. 4. quest. 91. artic. 1. dub. 3. & alij,
part. 1. tractat. 7. resolut. 15. & 55.

32. De occasione item proxima, ait
Sancius disput. 9. num. 6. & disputat. 10. nu.
20. quando sine magno incommodo vi-
tari non potest, non teneri penitentem
illam explicare, nec Confessarium ha-
bere ius de illa interrogandi, & si con-
tritus est penitens, & proponat non
amplius peccare, debere illum absolue-
re, (toties quoties, et si nullus profectus
appareat. part. 1. tractat. 16. resolut. 45.)
quia hoc non est velle occasionem, sed
permittere ad detrimentum vitandum.
part. 1. tractat. 7. resolut. 55. §. Unde ex his
vers. idem dicendum. Ex quibus inferre,
non esse negandam absolutionem ei,
qui non expellit e domo concubinam,
ut reciperet centum aureos, quos illi
mutuo dedit, aut ne amittat lucrum tem-
porale in negotio, cui illa est necessaria,
vel etiam ne amittat oblectamentum,
vulgo regalo. eo quod illa epulas bene mi-
nistret, sine quibus nimis agre vita tra-
figeret, & similis famula difficile inue-
nietur. Nam in his casibus non teneri
concubinarius concubinam e domo eii-
cere, imò potest eiectionem iterum ad fa-
mularum admittere, quantumque me-
tuet labendi periculum; dum adest propo-
situm amplius non labendi. (In hac senten-
tia est etiam Ioseph ab Ortu in spec. cap. 10.
nu. 33. & nonnullos casus similis ponit.
part. 4. tractat. 4. resolut. 165.) Sed an hæc
sint probabilia, alij iudicent: nam pri-
mum casum de mutuo impugnatur no-
minatim Palaus tom. 1. tractat. 2. dispu-
tat. 2. punct. 9. §. 3. num. 14. docens, in ta-
li casu amittendum debitum, si eiectionem
concubinam recuperari non potest, &
ob id magnum damnum concubinatio
non prouocet. Et sanè vnusquisque re-
netur suæ salutis consulere, etiam cum ali-

quo remporali, & corporali detrimento
part. 5. tr. 1. 4. resolut. 108. Et illud de 100.
aureis improbabile esse, docuerat in Ad-
dit. part. 3. resolut. 27. §. Sed ego. * Posset ta-
men impendi absolutio concubinatio, si
non eiectione concubina, cum cessat in-
cidendi periculum, vel quia deformis, etiam de
aut infirma facta est, vel quia cognatio
eos coniunxit, vel aliud obstaculum non
contemnibile superuenit. Ita Palaus ubi
suprà num. 16. part. 3. citat. in fine. Vel si
occafio sine valde magno detrimen-
to vitari non potest? part. 2. tract. 16.
resolut. 45.

33. Quando verò penitens tenetur
deferere occasionem peccandi quamuis
possit Confessarius semel, aut bis illum
absolvere, antequam de facto deferat,
eo quod speret statim pulsatum, ratò ta-
men id facere debet, quia experientia
docet, penitentem semel absolutum ra-
tò occasionem expellere, imò potius
nouit se laqueis implicare, debet igitur
Confessarius regulariter concubinarius
cogere, et ante absolutionem, abiciat
concubinam. Quod autem ait Sancius
select. disputat. 10. n. 4. penitentem ha-
bere ius ad absolutionem, etiam si mil-
lies concubinam expellere promiserit,
dum extraordinaria signa contritionis,
& propositi ostendit, ac proinde Con-
fessarium non posse illi absolutionem
negare; id quidem bene procedit de
Confessario, ut iudex est: quia tamen est
etiam medicus, debet medicamentum
adhibere ad præcauenda peccata futura,
qualis est dilatio absolutionis: quantū-
vis enim contritionis, & propositi signa
in penitente cognoscat, semper potest
iuste timere, non fore remouendam oc-
casionem, si absolutionem concedat.
Ita Palaus tom. 1. tract. 2. disputat. 2. punct. 9.
§. 3. num. 18. Addit Megala promp-
verb. concubina, num. 6. absolutionem
non esse imperitendam concubinatio,
antequam concubinam expellat, etiam si
absit recidivi periculum, si adest scanda-
lū vnus, vel duorum; idque etiam in ar-
ticulo mortis, si tempus suppetat. Imò
id etiam procedere, si illa, cum non sit,
iudicatur tamen à populis concubina

Sed contra
rium te-
nendū est.
Et tale ab-
solui non
deberet ante
detrimentum
de domo con-
cubinam.
Nisi cessat
periculo
lum rela-
bendi.

Quamuis
enim ali-
quando
possit his
aut ter ab-
soluti, antequam
con-
cubinam ex-
pellat pro-
mittens
statim ex-
pellere. Ta-
men non
nisi rarò
faciendū.

Et multò
minus toti-
es quoties
veniat con-
tritus, ut
ait San-
cius.

Imò Mega-
la vult ex-
pellendam
esse ante
absolutio-
nem etiam
cessante pe-
riculo reci-
diui, ad ubi

Et penitens tenetur
ad confitendum veritatem.
Dicitur etiam in Sancto
Confessorium habere ius de
occasione peccandi
proxima interrogari
distingui non est
aut tibi sine gravi
incommodo
Et debet absolueri
concubinarius poenitentem
si concubina e domo non
expellat, ut reciperet
centum aureos mutuos.
Aut, ut e pulari bene
paratis conuincatur, etc.

Dummodo
ad hoc propositum non
peccandi.

scandalum nam etiam à specie tali cauendum est. *part. 5. tractat. 14. resolut. 107.*
Nec danda 34. Vbi verò concubinari^{us} expul^{it}
est absolu concubinam, non debet illam inuisere
rio, si post sine alendi filios, & c. quamuis cum illa
quam eis non peccet: & hoc ad vitandum scanda
lit, illius lum, & periculum recidii, quod in ma
domi fre id assuetis facile potest accidere. Ita Beia
quentas. *part. prima cap. 14.* unde inferit, Confessa
etiam in rium huiusmodi concubinario non de
nem alie bere absolutionem concedere, si id fa
si filios. ciat: Ac Sancius *select. disputat. 20. nu. 9.*
 contra illum insurgit, & tale scandalum
 fieri passiuum, si concubinari^{us} ex iusta
 causa id faciat. Et Palus *tom. 1. tractat. 2.*

Quia nu *disputat. 2. punct. 9. §. 3. num. 1.* docet, ad id
dris pericu teneo, si alia via filijs subueniri non po
lum, & test, quamuis periculum inde sequa
scandalu. tur. Sed ego non video, cur non possit
Quod v per alios filijs alimenta præstare, vel in
trique faci domum concubinæ cum socijs intrare,
de vitabit, v. scandalum cesset *part. 3. tractat. 4. re*
ministrã *solut. 109.*
do alimenta
per alios,
vel ipse ad
eundo cum
socijs.

Confessari 35. Sed an Confessarius concubina
us concubi rius possit suæ concubinæ Confessio
arius po nem audire? Respondeo affirmatiuè in
est audire rigor loquendo, imò vt Sancius *disput.*
Confessio *num. 10.* obseruat, aliquando id expe
nes sua cõ dit, vt ne apud alium diffametur, vt citi
gubana. us à peccato liberetur, vel vt conscien
 tiam illius melius cognitam commodi
 us conciliet. Id què, etiam si publicum
 sit, Sacerdotem, & foeminam in concu
 binatu vixisse: quia ex actione de felici
 tate nullum oritur scandalum actiuum.
 In cap. verò fin. 30. *quæst. 1.* solum decer
 nitur, ne Confessarius miscetur cum
 foemina cuius Confessionem audierat,
 non autem contra, vt putauit Fagundez
prac. 2. lib. 4. cap. 3. num. 35. Si autem esset
 periculum lapsus, vel doloris defectus,
 non liceret. Ita Sancius *part. 5. tractat. 14.*
resolut. 110.

Confessa 36. Valdè autem cautè gerere se de
rius in ex bet Confessarius in examine mulierum
amine mu circa aliqua peccata carnalia, & idè
tierum sit docuit Fagundez *ibidem cap. 2. num. 8.*
cautus cir quòd, si mulier, aut vir confiteatur, ha
na quadam buisse copulam extra vas debitum, non
peccata debet inquirere in quam parte cor
carnalia poris: quia sufficere habere cognitionem,

quòd tale peccatum sit contra natu^{ram}. Et præstat aliquando Confessarius
 peccatum poenitentis minus perfecte
 intelligere (ait Homobonus *part. 1. tract.*
4. cap. 12. quæst. 11.) quam illi, vel sibi ali
 quòd scandalum parere, *part. 3. tractat. 4.*
resolut. 99.

37. Caucaat item Confessarius, ne
 poenitentem intetiget circa illa, in
 quibus sola cum excusare potest bona
 fide; & interrogatio potest illi ruinam
 parere, vt si cum impedimento ali
 quò dirimente ignoranter contraxit.
 In hoc enim casu solum interrogare de
 bet generalitèr, dum agatur aliquo
 scrupulo, & dissimulate, iuxta illud Au
 gust. *homil. 4. inter 30.* *si scirem sibi non*
prodesse, non te monerem, non te terrerem.
 Nam cum pro dispensatione adiri debe
 at Papa, interim regularitèr non spera
 tur, nisi inquietudo, rixæ, scandala, &
 incontinentia, cuius periculum rari
 abesse potest, ait Villalobos *tom. 1. tract.*
9. diff. 70. num. 4. Si verò speraretur fru
 ctus, posset, & deberet admoneri. Ita
 Sanchez *de matrim. tom. 1. lib. 1. disput.*
38. num. 9. & alij communiter *part. 3. tra*
ctat. 4. resolutione 80. & *part. 7. tractat. 3.*
resolutione 19.

38. Caucaat præterea, ne poenitentes
 perturbet circa validitatem præterita
 rum Confessionum. Nam, si interro
 bet circa gando illos de numero respondeant, se
 nunquam numerum expressisse, cum id
 bona fide fecerint, relinquendos in bo
 nes.
 na fide, ait Matchantius *tractat. 5. de poe*
nitent. cap. 3. quæst. 3. nisi aliquid esse actia
 le omisisse coactè. Nam de reliquo
 Confessiones, alioqui non integras ma
 terialitèr, esse posse integras formaliter
 ratione bonæ fidei; & sic sufficientes.
 Adde, quòd Confessarius ex Confessio
 ne vnius anni potest, vel ut ex vngue leo
 nem; metiti species; & numerum pec
 catorum alias commissorum; cum eam
 dem serè viuendi; & confitendi metho
 dum seruent *part. 2. tr. 4. resolut. 89. §. quam in*
Hinc, & part. 3. tract. 13. resolut. 24. post me
 dium.

39. Numquam verò licet Confessa
 rio interrogare poenitentem de com
 plice, *Es si illum*

*nec nimis
 scrupulosè
 perquirat
 Nec poeni
 tentè mo
 neat in a
 liquo, &
 quo bona
 fide excusa
 tur, nec
 admonitio
 fructum
 faciet.
 Nec item
 illos pertur
 bet circa
 præteritas
 Confessio
 nes.
 Si non cog
 noscit defe
 cisse in es
 sentialibus*

pœnitens
spontè re-
vult, ille
viro eidem
confitens
illud pec-
catum sa-
cra Con-
fessarius eū
absolvat.
Nisi evi-
denter sci-
vitali
peccatum
commis-
se, non esse
confessum.

Imò etiam
in tali casu
Megala-
nii, debere
absolvi.
Quomodo
se gerere
debeat Co-
fessarius
cum pœni-
tente Suidot

Confessarius
non ad ver-
rens inter-
rogare de
circūstan-
tia necessa-
ria, non
pucas
mortalit-
er.

An vero
teneatur
pœnitentē
admonere
defectu cō-
missio
Discordes
sententia,

plice, etiam eo sine, ut fraternè illum
corrigat, nisi id esset necessarium ad
cognoscendum proprium peccatum,
part. 7. tr. 3. resol. 3. 4. Vide verb. Sigillum
num. 49. Quod si incidenter pœnitens
manifestavit complicem, hic verò ei-
dem Confessario confitens illud pecca-
tum taceat, Confessarius, postquam
eum interrogavit in communi, & res-
pondit se nihil aliud habere, tenetur il-
li absolutionem impendere; quia pœ-
nitenti pro se, & contra se credendum
est, & non est major ratio, cur alteri
major fides habeatur, quam sibi. Ita
Tol. r. lib. 3. cap. 10. num. 4. contra Hen-
riquez lib. 3. cap. 20. num. 6. part. 5. tr. 11.
resol. 2. 1. Contra verò si Confessarius
certò sciat, quòd pœnitens fecerit tale
peccatum, & non sit Confessus, habeat-
que de hoc evidentiam, non debet il-
lum absolvere, quia non est pronun-
cianda forma Sacramenti, ubi certò
constat subjectum esse indispotum: &
Confessarius non solum est iudex, sed
etiam Medicus. Ita Sancius *select. dis-
putat. 8. num. 6.* Sed, his non obstanti-
bus putat Megala *in 1. part. lib. 1. cap. 2.*
num. 12. talem Confessarium debere
absolutionem impendere; quia tenetur
sibi persuadere, quòd pœnitens ex-
cusetur ab illo peccato explicando, ut
sæpè contingit, nisi alias ritè dispositum
non absolvat, gravem se illi injuriam ir-
rogare, p. 3. tr. 4. res. 105.

40 Si pœnitens sit surdus, debet
Confessarius secundum Possevinum *de
off. Curati. c. 7. num. 15.* peccata audire
in loco remotiori, & illum non interro-
gare, nisi de puris necessariis in morta-
libus, ut sic sui, & surdi fatigationem
evitet, p. 5. tr. 6. res. 5.

41 Confessarius omittens aliquam
interrogationem necessariam ex inad-
vertentia, aut oblivione, non peccat
mortaliter. Ita Valerus. An vero te-
neatur pœnitentes admonere de defe-
ctu commisso? Affirmativè respondet
Fernandez, secluso scandalo, vel aliquo
detrimento. Sed Fillucius putat, quòd
tunc Confessarius tenetur admonere
pœnitentem; quando Confessio ex tali

defectu fuit invalida, vel ille defectus
conjunctus est cum damno tertii, vel
ipsum pœnitentis: si vero fuit valida,
quamvis absolutionem cum peccato
concesserit, non teneri; sed sufficere,
quòd ipsum pœniteat, part. 2. tractat. 15.
resol. 7. Tenetur autem admonere pœ-
nitentem, ut restituat, si culpa-
biliter in Confessione non obliga-
vit (sed non absque ejus expressa licen-
tia. Vide infra verb. Sigillum, num. 41.)
Imò si positivè dixit: *ne restituas*, quia
non tenetur, & postea pœnitens sit factus
impotens, tenetur ipse restituere, &
Nugus *in addit. ad 3. part. tom. 2. quest. 8.*
artic. 4. dub. 6. docet etiam teneri, si in
tali casu omisit culpabiliter pœniten-
tem obligare; quia sive sit Parochus, si-
ve Parochi vicem gerat, tenetur doce-
re pœnitentem necessaria, alioqui erit
causa moralis, quòd pœnitens non re-
stituatur, & peccabit contra justitiam.
Sed contrarium docendum cum Bona-
cina *de restit. disputat. 1. quest. 2. punct. 11.*
num. 12. quia Confessarius non tenetur
ex officio temporibus bonis creditorum
prospicere, cum ab illis mercedem non
accipiat; sed solum tenetur ex virtute
Religionis monere pœnitentem ut re-
stituatur, in ordine ad illius salutem: un-
de, si id omittat, peccabit contra obliga-
tionem, non contra justitiam, nec
ad restitutionem tenebitur, p. 2. tr. 16. *sequi opi-
resolutione 1.* Debet vero Confessarius
sequi opinionem pœnitentis, si sit
probabilis, etiam si sua sit probabilior, pœnitentis.
Vide verb. opinio, num. 9.

Certe
tenetur ad-
monere, ut
restituatur,
si ad hoc
obligato
oblitus est
in Confes-
sione.
Sed impe-
trata eius
licentia.

Et si positi-
vè dixit nō
teneri, ex
pœnitentis fa-
ctum sit
pauper, te-
netur ipse
ad restitua-
tionem.
Minimè
verò, si so-
lunt prius
variè nō
obligat.

Et tenetur
ad restitutionem
nōne pro-
sequi
habilem
pœnitentis.

CONFESSARIUS
Quoad alia.

42 Confessarius in peccato mortali
Confessione excipiens, pec-
cat mortaliter. Sed si post audita pec-
cata, ante absolutionem, actum contri-
tionis eliciat, probabilis est opinio
Henriquez lib. 6. cap. 3. numer. 6. in gloss. *mortalit-
lit. V.* contra Possevinum *de off. Curati, ter.
cap. 45. numer. 45.* quòd non peccat quia
Sacramentum in absolutione perfici-
tur, quia ab-

Confessa-
rio auditi-
do Confessio-
nes in mora-
tali peccato
mortalit-
er.

